

Strmiska, Milan

Setkání s pánem prstenů

Porta Balkanica. 2011, vol. 3, iss. 1-2, pp. 100-101

ISSN 1804-2449

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/135319>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

SETKÁNÍ S PÁNEM PRSTENŮ

Milan Strmiska

Bylo skoro půl třetí v noci, když jsem čekal na nádraží v Niši na vlak do Sofie. Na cestách po Balkáně mě přepadla horečka, která mne sužovala celý den, a tak už jsem se těšil, až se svalím ve vlaku na sedadlo a trochu se posílím spánkem. Starosti mi dělala jen podezřele vyhlížející asi patnáctičlenná banda, která se mnou čekala na peróně. Očividně na stejný vlak.

Když se diesellová lokomotiva konečně, s tradičním zpožděním, dohrabala, odpotácel jsem se do nejbližšího vagonu. Potěšilo mě, že moji kolegové z nástupiště zamířili do jiného vagonu a tak jsem zapadl do prvního kupé, kde jsem narazil na dva slušně vyhlížející švédské mladíky. Svalil jsem se na sedadlo a po pár zdvořilostních větách jsem okamžitě usnul.

Asi za dvě hodiny mě probudil podezřelý ruch na chodbě. Blížili jsme se k bulharským hranicím a tato skutečnost uvedla do pohybu celou tu bandu z Niše. Přemýšlel jsem, jestli se mi to jen zdá, nebo jestli blouzním z horečky, ale za okénkem kupé jsem viděl pobíhat množství lidí se šroubováky, což bylo podezřelé i na srbský vlak. Zatímco Švédi v klidu spali, dal jsem si pár facek, abych se probral, ale šroubováky vyzbrojení lidé nezmizeli. Naopak, dva se zastavili přímo před naším kupé a pustili se do rozšroubovávání okna v chodbě. Chvilí jsem je nechápavě pozoroval, ale brzy jsem pochopil, o co tu jde. Rám okna byl v mžiku odšroubovaný, chlapi měli očividně cvik, a do prázdného prostoru začali cpát kartony cigaret. Poté rám našroubovali zpět a vyrazili k dalšímu oknu.

Spát se mi už nechtělo a tak jsem se zvedl, vzal si cigarety a vyšel na chodbu, že si tu zapálím a podívám se, jak práce pokračuje. Pašeráci pro jistotu nenechali své poklady bez dozoru, zřejmě se obávali, že běžný cestující má po ruce šroubovák a jejich skrýš jim vybere a vyskočí s lupem za jízdy z vlaku. Stoupl jsem si k oknu, zapálil cigaretu a sledoval okolní krajinu, zalitou září vycházejícího slunce.

Na hranicích jsem se vrátil do kupé a čekal na celníky. Takové rodeo jsem ale nezažil ani na maďarsko-srbské hranici, a to je co říct. Do vlaku vtrhlo celé komando, vyzbrojené baterkami, zrcátky a bůhví čím ještě, a začalo prohledávat každíčkou šterbinu na chodbě i v kupé, o zava-

zadlech nemluvě. Sem tam se celníkům podařilo něco ukořistit a s úlovky spokojeně vlak opustili. Oken si ale ani nevšimli.

Vlak se pomalu rozjel, avšak ještě nás čekala bulharská kontrola. Zatím jsem opět vyrazil na chodbu omrknout, jaké mají pašeráci ztráty. Opět jsem si zapálil u okna a mrkl jsem na muže, stojícího vedle. Jestli na světě existuje pán prstenů, tak to musel být on. První, co mne totiž zaujalo, byla skutečnost, že muž měl na každém prstě obou rukou několik prstenů nejrůznějších velikostí, tvarů a materiálu. Chvilí jsme si jeden druhého prohlíželi. Černé boty do špičky, rifle, kožená bunda, culík mastných světlých vlasů. Co mne ale na něm nejvíc fascinovalo, byly ruce. Tohle nebyl jen pán prstenů. Tohle byl pán prstenů, hodinek a náramků. Očividně mu jeho zaměstnání dobře vynášelo a rád to dával na odív. Nejenže byl vybaven prsteny jak desetičlenná výprava rakouských důchodkyň v Brně dohromady, ale každou ruku měl ještě obtěžkán několika náramky a několika hodinkami. Možná měl na jedné ruce nastavený srbský čas a na druhé bulharský, což se mi jevílo jako praktické, ale raději jsem se ho na to neptal. Z chování ostatních členů bandy k němu bylo evidentní, že tu stojím u okna a pokušuji se samotným šéfem. Aspoň šéfem téhle skupiny. Fascinován tímto zjevem, vykouřil jsem snad čtyři cigarety za sebou, jen abych se nemusel vrátit do kupé (potloukat se po chodbě bez nějakého účelu by se jim zdálo určitě podezřelé). Pán prstenů, hodinek a náramků ale nebyl o nic pozadu, naopak bych řekl, že byl hodně napřed a měl jsem pochybnosti, jestli vůbec do Bulharska ještě něco doveze, a nebo to spotřebuje cestou. Litoval jsem, že by se mu asi dvakrát nelíbilo, kdybych si ho vyfotil. Takhle mi to snad ani nikdo neuvěří, pokud se mi vůbec podaří ho důkladně popsat.

Zastavili jsme na bulharské straně, a tak jsem se vrátil do kupé a očekával další kolotoč prohlídek. Jako přes kopírák vtrhli do vlaku i Bulhaři. Zatímco pán prstenů někam zmizel, prohledalo první komando náš vagon a přešlo do dalšího. V tu chvíli z opačné strany vletěl dovnitř pán prstenů s černým pytlek, chvíli pobíhal po chodbičce, načež vyšplhal po dveřích našeho kupé a nacpal černý pytel kamsi do nějaké šachty ve stropu. Následně vyběhl za předchozím komandem a ze dveří, kterými před chvílí vešel, už se hrnula další skupina bulharských celníků. V tom všem se motali pašeráci, s celníky v uniformách pobíhali po vlaku i celníci v civilu a za chvíli už jsem ani netušil, kdo je vlastně na které straně. Když tahle veselice skončila, vydal jsem se na tradiční prohlídku okolí. Z toho, co jsem viděl ve vagonu i venku, jsem usoudil, že si celníci něco málo odnesli, ale škody určitě nebudou velké. Kdoví jestli vůbec chtěli něco najít, nebo nám tu obě skupiny sehrály divadlo, při kterém si něco odnesly, aby se neřeklo, a zbytek nechaly být.

Vrátil jsem se do kupé, protože se blížil bulharský průvodčí, který na hranicích přistoupil. Jestli jsem měl pochybnosti, zda celníci o všem

věděli nebo ne, u průvodčího jsem měl jasno hned. Se zděšeným výrazem otevřel dveře našeho kupé, roztřesenýma rukama si bral lístky a vypadal, že se brzy zhroutí. A pokud byli ještě Švédí na pochybách, rychle jim udělal jasno pán prstenů, který přišel do našeho kupé a přímo před námi cpal hrst bankovek vyděšenému průvodčímu do ruky.

Počkal jsem si ještě, až pašeráci vyberou své skrýše, a potom jsem opět usnul a zbytek cesty prospal. V Sofii jsem si koupil lístek do Istanbulu, zašel do obchodu, a poté jsem se vrátil na nádraží, abych se přemístil asi dvě hodiny cesty na východ do Plovdivu. Cestou jsem porovnával ceny cigaret v Bulharsku a v Srbsku a přemýšlel, nakolik se jim asi tahle činnost vyplatí, a jak se vlastně srbské cigarety v Bulharsku prodávají. První část otázky jsem si po pár výpočtech zodpověděl sám a odpověď na druhou na mne čekala na plovdivském nádraží. Když jsem vyšel z podchodu do města, přitočil se ke mně chlápek stejného vzhledu, jaký měli moji spolucestující, a zeptal se:

„Nechceš koupit levný cigára ze Srbska?“

„Díky“, odpověděl jsem, „zrovna jsem s nima přijel.“

